Viikon lastentautikatsaus

Kuluneella viikolla lastentautien huippujulkaisuissa korostuivat hoidon laatuun ja turvallisuuteen tähtäävät käytännönläheiset päivitykset. Viikon kenties odotetuin julkaisu oli Amerikan lastenlääkäriyhdistyksen (AAP) uusi hoitosuositus pikkulasten virtsatieinfektioiden diagnostiikasta ja hoidosta. Lisäksi nostoihin nousivat merkittävät tutkimukset tehohoitopotilaiden verenpainetavoitteista, geenidiagnostiikan hyödystä CP-vammassa sekä hoitajamitoituksen suorasta yhteydestä vastasyntyneiden sepsiksiin. Yhteensä katsaukseen on koottu yli 50 tieteellistä artikkelia kaikilta lastentautien erikoisaloilta.

NOSTOT

Sallivampi verenpainetavoite teho-osastolla on turvallinen eikä huononna ennustetta Tutkittiin 1900 hypotensiivisen, invasiivisesti ventiloidun lapsen satunnaistetussa monikeskustutkimuksessa sallivaa keskiverenpainetavoitetta (>5. persentiili) verrattuna tavanomaiseen hoitoon. Sallivampi tavoite laski vasoaktiivisten lääkkeiden kokonaisannosta 37,5 %, mutta ensisijaisessa päätetapahtumassa (30 vuorokauden kuolleisuus ja ventilaation kesto) ei ollut merkittävää eroa ryhmien välillä (probabilistic index 0,52 [95 % luottamusväli 0,49–0,54]; P = 0,23). Tulos on kliinisesti merkittävä, sillä se osoittaa, että vasoaktiivien tarvetta ja niistä koituvia riskejä voidaan vähentää turvallisesti. *JAMA. Inwald DP, Broomhall JM, ym. DOI*

CP-vamman geneettinen diagnostiikka tuottaa tulosta erityisesti kryptoogeenisissä tapauksissa Systemaattiseen katsaukseen ja meta-analyysiin koottiin 31 havainnoivaa tutkimusta, joissa selvitettiin geenitestauksen diagnostista osuvuutta CP-vammaisilla. Diagnostinen saanto oli valikoimattomissa kohorteissa 0,19 (95 % luottamusväli 0,11–0,32) ja kryptoogeenistä CP-vammaa sairastavilla jopa 0,44 (95 % luottamusväli 0,37–0,50). Löydös tukee kliinistä käytäntöä, jossa laaja geenidiagnostiikka tulisi sisällyttää yhä vahvemmin osaksi CP-vamman, erityisesti syntymekaniikaltaan epäselvän, rutiinimaista selvittelyä. *JAMA Pediatr. Joo SY, Kim BR, ym. DOI*

AAP:n uusi ja odotettu hoitosuositus pikkulasten virtsatieinfektioiden hoidosta Yhdysvaltain lastenlääkäriyhdistyksen (AAP) uusi kliininen hoitosuositus kattaa 8 vuorokauden – 5 vuoden ikäisten lasten virtsatieinfektiot ja tarjoaa kahdeksan keskeistä toimintasuositusta (Key Action Statements). Kliinistä merkitystä on erityisesti päivitetyillä kriteereillä pyurian osuudesta diagnostiikassa, suosituksilla mikrobilääkehoidon kestosta ja annostelureitistä sekä kuvantamisohjeistuksen tarkentamisella ylidiagnostiikan vähentämiseksi ja munuaisten arpien ehkäisemiseksi. *Pediatrics. Alverson BK, Downs SM, ym. DOI*

Laaja koontitutkimus vahvistaa ruutuajan yhteyden lasten kehitykseen ja mielenterveyteen Yli 2,8 miljoonan lapsen aineiston kattava 23 meta-analyysin sateenvarjokatsaus (umbrella review) arvioi ruutuajan vaikutuksia lapsiin. Ruutuaika oli yhteydessä heikompaan koulumenestykseen (r = -0,15; 95 % lv -0,23 ... -0,07) ja kielellisiin taitoihin (r = -0,14; 95 % lv -0,18 ... -0,10) sekä lisääntyneisiin internalisoiviin (r = 0,10; 95 % lv 0,07–0,13) ja eksternalisoiviin oireisiin (r = 0,11; 95 % lv 0,08–0,14). Mittava aineisto antaa konkreettista kvantitatiivista tukea lääkäreille ja neuvoloille, joiden tulee ohjeistaa perheitä ikätasoisesta ja turvallisesta ruutuajan käytöstä. *JAMA Pediatr. Al-Jbouri E, Neville RD, ym. DOI*

Lapsuusiän syöpäselviytyjillä on lähes kaksinkertainen riski sydän- ja verisuonitauteihin Meta-analyysissä seurattiin 536 399 lapsena, nuorena tai nuorena aikuisena (CAYA) syövän sairastanutta ja verrattiin heitä yli 1,8 miljoonaan terveeseen verrokkiin. Syöpäselviytyjillä oli merkittävästi kohonnut riski sairastua sydän- ja verisuonitautiin (RR 1,99; 95 % luottamusväli 1,66–2,40), ja riski oli suurin nimenomaan lapsuusiällä sairastuneilla (RR 2,48; 95 % luottamusväli 1,87–3,27). Luku korostaa sitä, kuinka tärkeää syöpäselviytyjien pitkäaikainen kardiologinen ja metabolinen seuranta on perusterveydenhuollossa. *JAMA Pediatr. Shu C, Dong Q, ym. DOI*

Yhtenäisten hoitopolkujen käyttöönotto yleissairaaloissa vähentää tehohoidon tarvetta hengitystieinfektioissa Klusterisatunnaistetussa tutkimuksessa tutkittiin astman, keuhkokuumeen ja bronkioliitin hoitopolkujen käyttöönottoa 43 yhdysvaltalaisessa yleissairaalassa, katsoen 11 760 sairaalahoitojaksoa. Interventio lisäsi näyttöön perustuvien hoitokäytäntöjen noudattamista (absoluuttinen kasvu 9,9 prosenttiyksikköä [95 % lv 7,4–12,4]) ja laski merkittävästi teho-osastosiirtojen todennäköisyyttä (vakioitu vetosuhde 0,69 [95 % lv 0,54–0,89]). Löydös on vakuuttava osoitus siitä, että standardisoidut hoitopolut ovat tehokas työkalu parantamaan hoidon laatua ja resurssien käyttöä myös erikoistuneiden yliopistosairaaloiden ulkopuolella. *Pediatrics. Kaiser SV, McCulloch CE, ym. DOI*

Pieniannoksinen IL-2 ei riitä säilyttämään beetasolutoimintaa vastatodetussa tyypin 1 diabeteksessa Faasin 2b kaksoissokkoutetussa satunnaistetussa tutkimuksessa 141 vastasairastunutta tyypin 1 diabetespotilasta sai joko pieniannoksista interleukiini-2:ta (IL-2) tai lumelääkettä tavoitteena aktivoida säätelijä-T-soluja. Hoito toimi biologisesti ja lisäsi säätelijä-T-solujen määrää, mutta 12 kuukauden kohdalla ryhmien välillä ei havaittu eroa C-peptidipitoisuudessa (geometristen keskiarvojen suhde 1,06 [95 % luottamusväli 0,56–2,01]; p = 0,85). Vaikka kliinistä vastetta ei saatu taudin akuutissa diagnoosivaiheessa, turvallisuusprofiili tukee aineen tutkimista varhaisemman vaiheen ehkäisyssä ja kombinaatiohoidoissa. *Lancet Diabetes Endocrinol. Rosenzwajg M, Halbron M, ym. DOI*

GAD-rokote viivästyttää kliinistä tyypin 1 diabetesta HLA-DR3-DQ2-positiivisilla autovasta-ainepositiivisilla lapsilla DiAPREV-IT-tutkimuksen pitkäaikaisseurannassa (n = 49) selvitettiin GAD-alum-rokotteen tehoa kliinisen taudin estossa. Koko joukossa eroa ei tullut, mutta HLA-DR3-DQ2-positiivisessa alaryhmässä (n=27) hoito pidensi aikaa taudin kliiniseen vaiheeseen merkittävästi (HR 0,315; 95 % lv 0,120–0,823; p = 0,018), jolloin mediaaniaika diagnoosiin oli hoitoryhmässä 9,0 vuotta ja lumeryhmän 3,4 vuotta. Tulos korostaa vahvasti tulevaisuuden tyypin 1 diabeteksen hoidossa täsmälääketieteen merkitystä yksilöllisen perimän pohjalta. *Diabetologia. Samuelsson H, Teixeira P, ym. DOI*

Inkreetiinipohjaiset lääkkeet ja toisen linjan diabeteslääkkeet raskauden alussa eivät näytä lisäävän sikiön epämuodostumariskiä Ranskalaisessa rekisteritutkimuksessa seurattiin 19 092 tyypin 2 diabetesta sairastavan naisen raskautta arvioidakseen lääkealtistuksen turvallisuutta. Ensimmäisen raskauskolmanneksen altistus toisen linjan glukoosia alentaville lääkkeille (kuten GLP-1-reseptoriagonisteille) ei lisännyt merkittävien synnynnäisten epämuodostumien riskiä verrattuna pelkkään insuliinihoitoon. Kliinisesti tämä tarjoaa huojentavaa turvallisuustietoa äitien yhä enemmän käyttämistä lääkkeistä, vaikka pientä sydänvikojen lisäriskiä ei voitu poissulkea. *Diabetologia. Collier M, Kaguelidou F, ym. DOI*

Vastasyntyneiden myöhäinen sepsis korreloi suoraan teho-osaston hoitajapulaan Retrospektiivisessä kuuden vuoden kohorttitutkimuksessa (6 856 teho-osastojaksoa) tutkittiin viljelyvarmennetun sepsiksen (n = 421 infektiojaksoa) yhteyttä henkilökuntaresursseihin NICU-osastolla. Tutkimuksessa todettiin merkitsevä käänteinen korrelaatio (p < 0,01) toteutuneen hoitajamitoituksen ja yli 72 tunnin iässä ilmenevien myöhäisten sepsisten (LOS) määrän välillä. Tieto osoittaa kiistatta, että riittävä mitoitus teho-osastolla on infektioiden torjunnan ja potilasturvallisuuden elinehto. *Acta Paediatr. Gudiksen A, Hertz FB, ym. DOI*

Murrosiän ohimenevää vapaan tyroksiinin laskua ei saa sekoittaa sentraaliseen hypotyreoosiin Tapaussarja nostaa esiin tärkeän fysiologisen kliinisen "helmen": vapaan tyroksiinin (fT4) pitoisuus laskee ohimenevästi murrosiässä (alimmillaan Tanner 3 -vaiheessa) oletettavasti lisääntyneen perifeerisen konversion myötä, samalla kun TSH pysyy normaalina. Ikäspesifisten viitearvojen käyttö saattaa johtaa arvon tulkitsemiseen poikkeavaksi, mikä herättää usein virheellisen epäilyn aivolisäkeperäisestä hypotyreoosista. Tämän ilmiön tunnistaminen estää lääkäriä teettämästä tarpeettomia kalliita tutkimuksia tai aloittamasta indikoimatonta tyroksiinihoitoa. *Horm Res Paediatr. Garrelfs MR, Heijboer AC, ym. DOI*

MUUT JULKAISUT

Diabetes

- **Äidin tyypin 1 diabetekseen liittyvä suojavaikutus sikiölle ei selity geneettisillä eroilla** — Diabetes Care — Seurantatutkimuksen mukaan raskaudenaikainen altistus T1D:lle suojaa varhaiselta saareketoiminnan häiriöltä (HR 0,38; P = 0,006), eikä tämä selity perheensisäisillä T1D-geneettisillä riskeillä (GRS2x). DOI
- **IDAA1c-mittarin tarkkuus diabeteksen osittaisen remission tunnistamisessa on heikko erityisesti ylipainoisilla nuorilla** — Diabetes Care — IDAA1c ≤9 -arvon herkkyys löytää stimuloitu C-peptidi ≥0.91 ng/ml oli ylipainoisilla ja lihavilla tutkittavilla ainoastaan 45 %. DOI
- **Mindfulness-harjoittelu tyypin 1 diabetesta sairastavilla nuorilla ja heidän vanhemmillaan on toteutettavissa** — Acta Paediatr — Pilottitutkimuksen mukaan nuorten mindfulness- ja vanhempien myötätuntoharjoittelu verkossa vähensi subjektiivista diabetesstressiä. DOI
- **DiaBuddy on uusi päätöksenteon tukityökalu tyypin 1 diabeetikoille** — Horm Res Paediatr — Mobiilisovellus pärjäsi satunnaistetussa esikliinisessä pilottitestissä (n=20) hyvin, parantaen verensokeritasapainoa ja laskien HbA1c-arvoa (-0.7 %). DOI
- **Vanhempien ahdistus lisääntyy tyypin 1 diabeteksen autovasta-ainepositiivisuudesta kertomisen jälkeen** — Horm Res Paediatr — Kohorttitutkimuksessa todettiin, että tiedon antaminen lapsen autovasta-ainepositiivisuudesta kasvattaa diabetekseen liittyvää ahdistusta. DOI
- **Videovastaanotto etäseurannan lisänä tukee diabeetikoita, joilla HbA1c on korkea** — Pediatr Diabetes — 65 potilaan (HbA1c > 8%) satunnaistettu tutkimus antaa viitteitä siitä, että kuukausittaiset videovastaanotot voivat parantaa sokeritasapainoa asynkronista etäseurantaa paremmin (p=0,06). DOI
- **Koulupohjaisten diabetesinterventioiden haasteet ja mahdollistajat** — Pediatr Diabetes — Kouluterveydenhoitajien laadullinen tutkimus osoittaa, että interventioita pidetään hyödyllisinä, mutta resurssipula ja tiedonkulun ongelmat terveydenhuollon ja koulun välillä vaikeuttavat niiden toteutusta. DOI
- **Kaksoishormoni-hybridipumppu turvallinen nuorilla** — Pediatr Diabetes — Kliinisessä lyhytkestoisessa (n=15) vaihtovuorotutkimuksessa sekä insuliinia että glukagonia annosteleva järjestelmä paransi merkittävästi "time-in-range"-aikaa (74,9 % vs 61,3 %, p < 0,001). DOI
- **Keliakia ja T1D-vasta-aineet lasten seurannassa** — Pediatr Diabetes — Retrospektiivisessa kohortissa (n=1799) 81,4 %:lla keliakia diagnosoitiin diabeteksen jälkeen, ja pitkään koholla oleva keliakia-serologia viittaa useimmiten vahvistettavaan keliakiadiagnoosiin. DOI
- **Lapsuusiän diabeteksen huomattavat alueelliset eroavaisuudet 1990-2023** — Pediatr Diabetes — GBD-datan analyysi osoittaa ilmaantuvuuden kasvavan ja hoitotulosten vaihtelevan huomattavasti tulo- ja aluekohtaisesti. DOI
- **Varhaisiän ja äidin antibioottien käyttö lisää diabeteksen riskiä** — Pediatr Diabetes — Laaja rekisteritutkimus (n = 315 789) totesi raskaudenaikaisen (HR 1,20) sekä varhaislapsuuden mikrobilääkealtistuksen korreloivan suoraan tyypin 1 diabeteksen riskiin. DOI
- **Hybridisuljetun kierron insuliinipumput alle 7-vuotiaille turvallisia ja tehokkaita** — Pediatr Diabetes — Kolmen RCT:n (n=274) meta-analyysi osoitti TIR:n parantuneen ja HbA1c:n laskeneen ilman lisääntynyttä hypoglykemian tai ketoasidoosin riskiä. DOI
- **Avoimen lähdekoodin insuliinipumppujärjestelmät rinnastuvat kliinisesti kaupallisiin** — Pediatr Diabetes — Retrospektiivinen 198 lapsen tutkimus vahvistaa, että ns. tee-se-itse-pumppujärjestelmillä (open-source AID) saavutetaan vähintään yhtä hyvät ja turvalliset tulokset kuin kaupallisilla hybridipumpuilla. DOI

Endokrinologia, metaboliset sairaudet, lihavuus ja harvinaissairaudet

- **Matalan alkalisen fosfataasin rutiiniseulonta paljastaa hypofosfatasiaa** — J Clin Endocrinol Metab — Yli 178 000 lapsen otoksesta seuloen löytyi laboratorioperusteisesti 32 varmaa ja 25 epäiltyä tapausta (mukaan lukien lieviä neuropsykiatrisia ilmentymiä). DOI

- **Semaglutidi kraniofaryngioomaan liittyvässä lihavuudessa** — Diabetes Obes Metab — Monikeskustutkimuksessa (n=20) semaglutidi osoittautui tehokkaaksi kääntäen nuorten kraniofaryngioomapotilaiden painonnousun laskuun. DOI
- **SDH-geenivarianttien erot paragangliomien kliinisessä kuvassa** — Genet Med — Kansainvälisen laajan genotyyppi-fenotyyppitutkimuksen (n=2706) mukaan erityisesti SDHB-variantteja kantavat potilaat sairastuvat aiemmin ja ovat korkeammassa riskissä metastasoivalle taudille. DOI
- **Konsensussuositus palorypälehappodehydrogenaasin puutokseen (PDCD)** — J Inherit Metab Dis — 199 pisteen Delphi-konsensuslinjaus luo kansainvälisen raamin sairauden standardisoidulle luokitukselle, ruokavaliolle ja hoidolle. DOI
- **Erytropoieettisen protoporfyrian sopeutumisvalmennus voimauttaa** — Mol Genet Metab — Laadullinen arviointi osoittaa, että turvalliseen ulkoiluun optimoidut leirit tukevat nuorten itsetuntoa ja vertaistukea merkittävästi. DOI
- **Vakava tyypin 1 diabetes CD70-geenipuutoksessa parani kantasolusiirrolla** — Pediatr Diabetes — Tapausselostus kuvaa poikkeuksellisen aggressiivisen autoimmuunidiabeteksen harvinaisessa immunopuutoksessa, joka helpotti merkittävästi HSCT-hoidon jälkeen. DOI
- **Välimeren ruokavalio on yhteydessä alhaisempaan lasten lihavuusriskiin** — Pediatr Obes — Meta-analyysi (23 artikkelia) tukee Välimeren ruokavalion (MedDiet) käyttöä lihavuuden preventiossa lapsilla (WMD -0,42 kg/m2). DOI
- **CEBQ-kyselyn hyöty obesogeenisen syömisen arvioinnissa** — Pediatr Obes — Kyselytutkimuksen data-analyysi eristi keskeiset kysymykset, jotka yhdistyvät suorimmin painoindeksiin ja perinnölliseen lihavuusriskiin 9–12-vuotiailla. DOI
- **Etäohjauksella tukea lapsuusiän lihavuuden ylläpitohoitoon** — Pediatr Obes — Systemaattinen katsaus viittaa siihen, että etätoteutetut ylläpito-ohjelmat stabiloivat kliinisen hoidon aikana saavutettuja elintapamuutoksia. DOI
- **Raskaudenaikainen korkea psykososiaalinen kuormitus ennakoi lapsen lihavuutta** — Pediatr Obes — Monimuotoinen huono-osaisuus ja erityisesti äidin ei-syntyperäisyys olivat yhteydessä lapsen lisääntyneeseen ylipainoon kahden vuoden iässä. DOI
- **Mitokondrioiden DNA:n määrä on alentunut lihavilla lapsilla** — Pediatr Obes — Lasten lihavuuteen havaittiin liittyvän matalampi mtDNA:n määrä (-30,9 %; p = 0,004), mikä kytkeytyi subkliiniseen tulehdukseen metabolisesta profiilista riippumatta. DOI
- **Koulualueiden etninen segregaatio selittää lasten lihavuuseroja** — Pediatr Obes — Havainnoiva tutkimus Kaliforniassa osoitti painoindeksierojen olevan suurimmillaan voimakkaasti segregoituneissa ja matalatuloisissa koulupiireissä. DOI
- **Eurooppalaisen diabeteksen ehkäisytutkimuksen tulokset ylipainon hoidossa (Feel4Diabetes)** — Pediatr Obes — Lapsi-vanhempi-pareista koostuvista kohorteista vain pieni osa (5,3 %) onnistui laihduttamaan pysyvästi, tyttöjen pärjätessä poikia hieman paremmin. DOI

Neonatologia

- **Aivojen heikko happeutuminen korreloi kehitysriskiin IVH-lapsilla** — J Pediatr — Prospektiivisessä NIRS-tutkimuksessa pitkittyneet alle 55 %:n rScO2-arvot aivoverenvuotoa sairastavilla keskosilla ennustivat merkittävästi huonompaa neurologista kehitystä 2-3 vuoden iässä. DOI

Allergologia, immunologia ja keuhkosairaudet

- **Toiminnallisten hengityshäiriöiden diagnostiikalle Delphi-konsensus** — Arch Dis Child — Asiantuntijapaneeli on linjannut termistöä ja keskeisiä kliinisiä löydöksiä luodakseen validoidun arviointityökalun (BPD/dysfunctional breathing). DOI

- **Impulssioskillometria paljastaa pienten hengitysteiden haasteet spirometriaa herkemmin** — Acta Paediatr — Tutkimuksen (n=106) mukaan IOS havaitsi epänormaaliuksia 37,7 %:lla oireisista astmalapsista verrattuna spirometrian 10,4 %:iin. DOI

Neurologia ja neuropsykiatria

- **CDK19-variantit tunnistettu hermostonkehityshäiriöiden aiheuttajina** — Genet Med — Geenin mutaatiot aiheuttavat globaalia kehitysviivettä ja niihin liittyy vahvasti epilepsia, jota tukee in vivo -malli heikentyneestä synaptisesta funktiosta. DOI
- **Metakromaattiseen leukodystrofiaan liittyy huomattavan usein sappirakon sairaus** — Mol Genet Metab — Systemaattisen katsauksen valossa 86,7 % tutkituista omaa sappirakon anomalioita, mikä puoltaa vatsan kaikukuvausta osana rutiiniseurantaa. DOI
- **Vuorovaikutus aivovammaisten vauvojen ja vanhempien välillä korreloi neuromotoriseen tasoon** — J Pediatr — CP-vauvojen vanhemmat käyttävät tervettä auktoritatiivista otetta, mutta lapsen aloitteellisuus jää usein vajavaiseksi vahvan motorisen haitan vuoksi. DOI

Nefrologia ja urologia

- **AAP:n tekninen raportti virtsatieinfektioiden ehkäisystä** — Pediatrics — Raportin mukaan heikkolaatuinen näyttö viittaa siihen, ettei pitkä antibioottikuuri (< 7 pv verrattuna) ole tarpeellinen residiivien ehkäisemiseksi VTI:ssä. DOI
- **Kaikukuvaus ei ole riittävä stand-alone -tutkimus VUR:n poissulkuun** — Pediatrics — Systemaattinen katsaus toteaa munuaisten uä-tutkimuksen herkkyyden jäävän VUR:n osalta 50 %:iin ja spesifisyyden 71 %:iin ensimmäisen VTI:n jälkeen. DOI
- **Virtsatieinfektion diagnoosikriteerien päivitys (Tekninen raportti)** — Pediatrics — Kliinisen hoitosuosituksen laajassa taustamuistiossa vahvistetaan erityisesti leukosyturian/pyurian merkitys diagnoosin kulmakivenä ylidiagnostiikan vähentämiseksi. DOI

Hemato-onkologia

- **Syöpäpotilaiden infektiodiagnostiikassa veriviljely pysyy ykkösenä** — Arch Dis Child — Vaikka PCR ja molekyylidiagnostiikka löytävät herkemmin taudinaiheuttajia febiilissä neutropeniassa, niiden kliinisestä hyödystä veriviljelyihin verrattuna on toistaiseksi niukasti näyttöä. DOI

Tuki- ja liikuntaelimistö

- **Kehityksellinen osteopenia saattaa selittää nuorten imeväisten luunmurtumia** — Acta Paediatr — Mallinnus esittää, että imeväisiän luun tiheyden madaltuman fysiologinen kouru täsmää ajallisesti muun muassa elvytystilanteiden ja pahoinpitelyjen murtumapiikkien kanssa. DOI

Akuuttipediatria, tehohoito ja lastenkirurgia

- **Nuorten psykiatrisiin kiinniottoihin päivystyksessä liittyy kohonnut lepositeiden käyttö** — Pediatrics — Tutkimuksen mukaan tahdosta riippumattomien asettamisten (holds) määrä kasvaa ja korreloi vahvasti pitkiin päivystysaikoihin sekä fyysisiin rajoitteisiin. DOI
- **Kortikosteroidien vapaa käyttö kotisyntyisissä lapsuusiän sepsiksissä ihmetyttää** — Arch Dis Child — Kohortissa peräti 9,6 % epäillyistä sepsispotilaista sai steroideja ensimmäisen vuorokauden aikana huolimatta siitä, etteivät lapset vaatineet nesteillä korjautumatonta shokkihoitoa. DOI

Yleispediatria ja ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

- **Teknologia-avusteinen ohjaus laskee riskikäyttäytymistä aseenkannossa** — JAMA Pediatr — Kohdennettu etäkonsultaatio ja sovellusseuranta pudottivat päivystyksessä vierailleiden nuorten riskialtista tuliaseriippuvuutta (RR 0,51). DOI
- **Imetyksellä suotuisa vaikutus pikkulapsen painonkehitykseen korvikkeisiin verrattuna** — Pediatrics — 24 kuukauden iässä pelkkä korvikeruokinta liittyi merkittävästi korkeampaan riskiin lapsuusiän ylipainosta (OR 1,72) imetettyihin nähden. DOI
- **Tekoälyn käytöstä lastenlääketieteessä uusi ohjeistus** — Pediatrics — AAP painottaa generatiivisen AI:n käytössä (GenAI) läpinäkyvyyttä, datan monimuotoisuutta ja ihmisen jatkuvaa valvontaa algoritmien pediatrisen suorituskyvyn ollessa yhä jäljessä aikuislääketieteestä. DOI
- **Alle kouluikäisten askelmäärien kansainväliset viitearvot** — Lancet Child Adolesc Health — Uusien normatiivisten viitearvojen perusteella 3–4-vuotiaiden lasten askelmäärän mediaani asettuu 18 542 askeleeseen päivässä. DOI
- **Vape-vieroitus terveydenhuollossa alaikäisillä on vasta kokeiluasteella** — Arch Dis Child — Kartoittavan katsauksen mukaan varsinaiset sähkötupakoinnin lopetusohjelmat (esim. nikotiinikorvaushoito osana kokonaispolkua) alaikäisille puuttuvat edelleen lähes täysin kliinisestä arjesta. DOI
- **Äitien käsitykset ja raportointi turvallisista nukkumisolosuhteista on epäjohdonmukaista** — J Pediatr — Laajassa väestökyselyssä (181 075 otos) ilmeni, että vaikka 39,4 % äideistä ilmoitti vauvan nukkuvan aina tai usein omassa sängyssä (alone/crib), suurin osa paljasti tarkemmissa kysymyksissä lapsen tosiasiallisen ensisijaisen nukkumapaikan olevan aikuisten sänky. DOI

HUOMIOITAVAA

Yllä listatuista tutkimuksista osa on tehty aikuisille asetetuin parametrein tai asetelmilla, joita ei voi suoraan soveltaa kaikkiin väestöihin. Tämä pätee erityisesti Yhdysvalloissa tehtyihin tutkimuksiin koskien aseita sekä tehohoidon kriteeristöjä koskevissa tutkimuksissa, joiden toteutettavuus tai suhteellinen riski Pohjoismaissa on erilainen (esim. sepsis ja hoitajamitoitus tai päivystyksen kiinniottokäytännöt). AAP:n uusi virtsatieinfektioiden CPG edustaa raskainta mahdollista uutta näyttöä, mutta sen erot suomalaiseen Käypä hoito -suositukseen on aina peilattava paikallisen antibioottiresistenssitilanteen kautta.

> *Tämä on tekoälyn automaattisesti tuottama tiivistelmä alkuperäisistä tiivistelmistä. Tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.*

LÄHDEARTIKKELIT

1. Permissive Blood Pressure Targets in Pediatric Critical Care: The PRESSURE Randomized Clinical Trial.
   JAMA · 2026-09-28 · Inwald DP, Laing E, Broomhall JM ym.
2. Give adolescents the skills to use social media safely.
   BMJ · 2026-09-29 · Zhang V, Yuan C
3. Efficacy and safety of low-dose IL-2 in people with newly diagnosed type 1 diabetes (DIABIL-2): a double-blind, multicentre, randomised, placebo-controlled, phase 2b trial.
   Lancet Diabetes Endocrinol · 2026-10-01 · Rosenzwajg M, Hartemann A, Halbron M ym.
4. Diagnostic Yield of Laboratory-Based Screening for Hypophosphatasia Among Chinese Children With Low Alkaline Phosphatase.
   J Clin Endocrinol Metab · 2026-09-30 · Zhang D, Wang X, Zhou L ym.
5. Genetic Susceptibility in Relative Maternal Protection From Type 1 Diabetes.
   Diabetes Care · 2026-10-01 · Slack SD, Venkatesh N, Ridoux SE ym.

6. Insulin Dose-Adjusted Hemoglobin A1c Has Suboptimal Performance for Identifying C-Peptide-Defined Partial Remission: The SEARCH for Diabetes in Youth Study.
   Diabetes Care · 2026-09-29 · Ferm ML, Huang X, Minard CG ym.
7. Choosing diabetes technology in children and adolescents: beyond preference to fit.
   Diabetologia · 2026-09-30 · Scaramuzza AE, Marigliano M
8. Delayed time to stage 3 type 1 diabetes after GAD-alum treatment in HLA-DR3-DQ2-positive children: follow-up of the randomised placebo-controlled Diabetes Prevention - Immune Tolerance trial.
   Diabetologia · 2026-09-28 · Samuelsson H, Hojjati S, Teixeira P ym.
9. Safety of glucagon-like peptide-1 receptor agonists and other new-generation glucose-lowering agents for the management of type 2 diabetes in pregnancy: a French nationwide population-based study.
   Diabetologia · 2026-09-29 · Collier M, Chouchana L, Kaguelidou F ym.
10. Semaglutide for Treating Paediatric Craniopharyngioma-Related Obesity: A Multicentre Case Series.
    Diabetes Obes Metab · 2026-09-28 · Dornberger J, Barat P, Aouchiche K ym.
11. Identification of novel CDK19 variants and Drosophila-based in vivo functional evidence supporting pathogenicity in neurodevelopmental disorders.
    Genet Med · 2026-10-01 · Koh HY, Sahu RK, Kim SD ym.
12. Succinate dehydrogenase (SDHB, SDHC, SDHD) gene variants significantly modify clinical outcomes in paraganglioma-pheochromocytoma but have a limited impact on head and neck paraganglioma.
    Genet Med · 2026-09-29 · Bayley JP, Fishbein L, Akker S ym.
13. Consensus Guidelines for Diagnosis and Management of Pyruvate Dehydrogenase Complex Deficiency.
    J Inherit Metab Dis · 2026-11 · Keshavan N, Neugebauer J, Bellusci M ym.
14. Empowering children and young people with Erythropoietic Protoporphyria (EPP)/X-linked Erythropoietic Protoporphyria (XLP): Outcomes of attending a disease-specific residential camp.
    Mol Genet Metab · 2026-09-28 · McGuire VA, Morrison S, Newman G ym.
15. Gallbladder involvement in metachromatic leukodystrophy: a systematic review and comparison of American and European surveillance recommendations.
    Mol Genet Metab · 2026-09-28 · Lipiński P, Skarżyńska A, Więcek S ym.
16. Cardiovascular Disease Risk Among Childhood and Young Adult Cancer Survivors: A Systematic Review and Meta-Analysis.
    JAMA Pediatr · 2026-09-28 · Shu C, Yang Q, Dong Q ym.
17. Diagnostic Yield of Genetic Testing in Cerebral Palsy: A Systematic Review and Meta-Analysis.
    JAMA Pediatr · 2026-09-28 · Joo SY, Ko EJ, Kim BR ym.
18. Efficacy of Technology-Augmented Behavioral Counseling for Risky Firearm Behaviors: A Randomized Clinical Trial.
    JAMA Pediatr · 2026-09-28 · Carter PM, Resnicow K, Stallworth P ym.
19. Screen Use and Child and Adolescent Development and Mental Health Outcomes: A Quantitative Umbrella Review.
    JAMA Pediatr · 2026-09-28 · Al-Jbouri E, Nivison MD, Neville RD ym.
20. A Systematic Review and Meta-Analysis of the Prevention and Management of Pediatric Urinary Tract Infection and Suspected Urinary Tract Infection: Technical Report.
    Pediatrics · 2026-10-01 · AlShenaiber L, Senerth E, Babatunde I ym.
21. A Systematic Review and Meta-Analysis of the Role of Ultrasonography for the Diagnosis of Vesicoureteral Reflux in Pediatric Patients Following Urinary Tract Infections: Technical Report.
    Pediatrics · 2026-10-01 · Azzam M, Choaib A, Nazzal J ym.
22. Clinical Practice Guideline for the Diagnosis and Treatment of Urinary Tract Infection in Children From 8 Days to 5 Years of Age.
    Pediatrics · 2026-10-01 · Alverson BK, Hains DS, Downs SM ym.
23. Emergency Hold Use in Youth With Mental Health Concerns Presenting to the Emergency Department.
    Pediatrics · 2026-10-02 · Gable C, Emmanuel M, Brown M ym.
24. Exclusive and Any Breastfeeding, Infant Formula Feeding, and Childhood Growth.
    Pediatrics · 2026-10-02 · D'Hollander CJ, Keown-Stoneman CD, Birken CS ym.

25. Implementing Respiratory Illness Care Pathways in General Hospitals: A Cluster Randomized Trial.
    Pediatrics · 2026-10-01 · Kaiser SV, Edwards YR, McCulloch CE ym.
26. Recommendations for the Development and Implementation of Generative Artificial Intelligence Tools in Pediatric Clinical Care: Policy Statement.
    Pediatrics · 2026-10-03 · Suresh S, Hunter RB, Periard B ym.
27. Truth, Reconciliation, and Transformation: Another Step Forward.
    Pediatrics · 2026-09-28 · Wright JL, Kowalsky RH
28. Urinary Tract Infection Diagnosis-A Companion to the American Academy of Pediatrics' 2026 Clinical Practice Guideline on the Diagnosis and Management of Urinary Tract Infection: Technical Report.
    Pediatrics · 2026-10-01 · Forster CS, Nelson C, El Feghaly R ym.
29. Global reference values for daily steps in preschool children (SUNRISE): a cross-sectional analysis from 44 countries.
    Lancet Child Adolesc Health · 2026-09-29 · Del Pozo-Cruz J, Alfonso-Rosa RM, Zhang Z ym.
30. Bacterial detection in paediatric cancer patients with febrile neutropenia, from conventional microbiological testing to advanced molecular techniques: a scoping review.
    Arch Dis Child · 2026-09-29 · Clifton E, Condy D, Groves H ym.
31. Corticosteroid use in children with community acquired sepsis: a multicentre prospective cohort study.
    Arch Dis Child · 2026-09-29 · Long E, Nolan GJG, Williams A ym.
32. Creation of the MRCPCH exam.
    Arch Dis Child · 2026-10-01 · Lissauer T, Clayden G, Craft A ym.
33. How do we diagnose dysfunctional breathing (breathing pattern disorder) in children and young people: an eDelphi consensus.
    Arch Dis Child · 2026-09-29 · Macleod KA, Stewart R, Urquhart DS
34. Interventions delivered in healthcare settings to promote vaping cessation in children and young people (under the age of 18 years): a scoping review.
    Arch Dis Child · 2026-09-30 · Hoo Chuin Shen M, Gabriel MM, Wilde N ym.
35. Cerebral Oxygenation is Associated with Neurodevelopmental Outcome in Infants Born Preterm with Intraventricular Hemorrhage.
    J Pediatr · 2026-09-28 · Elis J, Fuiko R, Giordano V ym.
36. Decoding Parenting Style and Emotional Connection in Infants With Cerebral Palsy: A Prospective, Multicenter Study.
    J Pediatr · 2026-09-30 · Maitre NL, Baduni K, Ostrander B ym.
37. Inconsistency in Maternal Report of Infant Sleep Characteristics: Results from a National Survey and Implications for Sudden Unexpected Infant Death.
    J Pediatr · 2026-09-29 · Tor S, Wang H, Bartick M
38. Developmental Osteopenia: An Explanation for Fractures in Young Infants.
    Acta Paediatr · 2026-09-30 · Brook C, Mack J, Squier W
39. Exploring the Feasibility and Acceptability of Compassion and Mindfulness Training for Adolescents With Type 1 Diabetes and Their Caregivers.
    Acta Paediatr · 2026-09-28 · Lindkvist EB, Thorsen SU, Paulsrud C ym.
40. Impulse Oscillometry Detected Physiological Abnormalities More Frequently Than Spirometry in Children With Largely Preserved Lung Function.
    Acta Paediatr · 2026-09-28 · Di Filippo P, Porreca A, Petrongari D ym.
41. Incidence of Culture-Proven Neonatal Sepsis and Its Correlation With Nurse Staffing in a Level IV Neonatal Intensive Care Unit: A Six-Year Cohort Study.
    Acta Paediatr · 2026-10-03 · Gudiksen A, Breindahl M, Hertz FB ym.
42. Development and Pilot Clinical Evaluation of DiaBuddy, a Point-of-Care Decision Support Tool for Children and Adolescents with Insulin-Treated Diabetes.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-01 · Mahapatra A, Paimode S, Banerjee S ym.
43. Maternal and parental anxiety levels before and after the child's seroconversion to islet autoimmunity.
    Horm Res Paediatr · 2026-09-30 · Melin J, Maziarz M, Bonifacio E ym.

44. The transient pubertal free thyroxine dip should not be misinterpreted as central hypothyroidism: a case series.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-01 · Garrelfs MR, Hillebrand J, Heijboer AC ym.

45. A randomized trial comparing supplemental video care and asynchronous remote monitoring among young people with type 1 diabetes and elevated glycemic levels.
    Pediatr Diabetes · 2026-08-26 · Crossen S, Lopez S, Lewis C ym.

46. Barriers and facilitators to the implementation of school-partnered collaborative type 1 diabetes interventions: a qualitative comparative analysis with school nurses to guide implementation.
    Pediatr Diabetes · 2026-06-22 · March CA, Naame E, Alfinito S ym.

47. Bihormonal fully closed-loop glucose control in adolescents with Type 1 diabetes: an outpatient, randomized, crossover trial.
    Pediatr Diabetes · 2026-09-02 · Booijink RS, de Haan JS, Van Den Berg L ym.

48. Celiac disease and celiac serology in children with Type 1 Diabetes: diagnostic timing, serologic patterns, and implications for long-term management.
    Pediatr Diabetes · 2026-07-23 · Schnapper M, Guz-Mark A, Matar M ym.

49. Diverging regional inequalities in childhood diabetes, 1990-2023: a GBD 2023-based analysis.
    Pediatr Diabetes · 2026-06-11 · Zhang K, Kan C, Han F ym.

50. Early life antibiotic-use and risk of childhood type 1 diabetes: a nationwide cohort study utilising data linkage.
    Pediatr Diabetes · 2026-06-24 · Ram S, Corbin M, Eng A ym.

51. Efficacy and safety of hybrid closed-loop systems in children aged < 7 years with type 1 diabetes: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials.
    Pediatr Diabetes · 2026-08-12 · Zhang T, Wang N, Wang B ym.

52. Open-source automated insulin delivery shows comparable glycemic outcomes to a commercial hybrid closed-loop system in real-world type 1 pediatric diabetes care: a retrospective cohort study from British Columbia, Canada.
    Pediatr Diabetes · 2026-09-08 · Hejla D, Hawke K, Borovoi L ym.

53. Severe onset type 1 diabetes mellitus with unusual manifestations due to CD70 deficiency: novel pathway in deciphering the etiopathogenesis of type 1 diabetes mellitus, and the experience with hematopoietic stem cell transplantation.
    Pediatr Diabetes · 2026-06-22 · Unsal Y, Sancak E, Çelik Ertaş NB ym.

54. Adherence to the Mediterranean Diet Is Associated With a Lower Risk of Obesity in Children Under 18 Years: A Comprehensive Systematic Review and Meta-Analysis.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Gholami Shahrbabak M, Gholami Shahrbabak A, Meymand AE ym.

55. Composite Summary Scores Capture Obesogenic Eating Risk Among Preadolescents Using the Child Eating Behaviour Questionnaire.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Renier TJ, Carlson DD, Gilbert-Diamond D ym.

56. Effects of Teleintervention Maintenance Programs for Children (Age 6-12) and Adolescents (Age 13-18) With Overweight or Obesity-Promoting a Healthy Lifestyle: A Systematic Review.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Wittmann A, Späth P, Zocher F ym.

57. Latent Class Analysis of Prenatal Characteristics and Their Associations With Early Childhood Weight.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Kim CN, Messito MJ, Duh-Leong C ym.

58. Mitochondrial Dysfunction Markers in Paediatric Obesity: DNA Content and Oxidation Damage.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Rojo M, Millán AL, Duarte AB ym.

59. Obesity Disparities in California Vary by School Ethnic Segregation and School Neighbourhood Income.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Miller S, Sanchez-Vaznaugh E, Sánchez BN

60. Who Benefited Most? Identifying Parent-Child Dyads With Improved Weight Outcomes in the Feel4Diabetes Study.
    Pediatr Obes · 2026-10 · Vitoratou DI, Karaglani E, Argyropoulou M ym.

Automaattisesti tuotettu 4.10.2026 · v1.26.1. Lähde: PubMed / NCBI E-utilities. Tiivistelmä on tuotettu tekoälyllä alkuperäisistä abstrakteista — tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.